

Statens helsetilsyns hørings svar til forslag om felles kommunal helse- og omsorgslov

I desember 2010 avga Statens helsetilsyn hørings svar til Helse- og omsorgsdepartementets forslag til en felles kommunal helse- og omsorgslov. Lovforslaget skal erstatte kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven, og gi endringer i blant annet pasientrettighetsloven, helsepersonelloven og spesialisthelsetjenesteloven.

Statens helsetilsyn støttet departementet i at grunnleggende verdier som trygghet, respekt, valgfrihet og medvirkning skal videreføres i den nye loven sammen med de overordnede målsetningene om å redusere sosiale helseforskjeller, og at alle pasient- og brukergrupper skal sikres lik tilgang til likeverdige og individuelt tilpassede tjenestetilbud av god kvalitet, når de trenger det.

Statens helsetilsyn sluttet seg til nødvendigheten av at også den nye lovgivningen skal ivareta den enkelte brukers og pasients rettssikkerhet. Det skal være lett å sette seg inn i hva spesialisthelsetjenestens og kommunens helse- og omsorgstilbud skal omfatte, hvilke rettigheter den enkelte har og hvordan rettighetene skal oppfylles.

De viktigste punktene i hørings svaret ble oppsummert på denne måten:

- Statens helsetilsyn støtter forslaget om en felles kommunal helse- og omsorgslov, harmonisert med annet lovverk. Det må tas høyde for nødvendige tilpasninger når helselovgivningen også skal omfatte tjenester etter sosialtjenesteloven.
- Statens helsetilsyn mener det er nødvendig med drøfting av hvordan kravet til forsvarlighet skal forstås og anvendes, og er uenig i departementets oppfatning av at forsvarlighetskravet er en betegnelse på en kvalitetsmessig minstenorm.
- Statens helsetilsyn er bekymret for at forslaget om profesjonsnøytralitet kan skape usikkerhet om hva som er tilstrekkelig kompetanse i utførelsen av enkelte tjenester.
- Statens helsetilsyn støtter forslaget om å regulere kommunenes overordnede ansvar for nødvendige helse- og omsorgstjenester som et «sørge-for-ansvar». Dette vil gjøre ansvaret tydelig og det samsvarer med regulering av ansvar for spesialisthelsetjenesten. Statens helsetilsyn mener utformingen av lovforslaget kan gjøre det vanskelig både for tjenesteytere og tjenestemottakere å identifisere hvilke tjenester søkere har rettskrav på, og hva slags funksjons- og helsesvikt som utløser retten til helse- og omsorgstjenester.
- Statens helsetilsyn er uenig i forslaget om å avvike fra forvaltningslovens alminnelige ordninger og begrense klageorganets myndighet ved overprøving, og er spesielt bekymret for forslaget om å avskjære klageorganets adgang til å fatte vedtak.

- Statens helsetilsyn slutter seg til departementets vurdering av at det er viktig å holde tilsyn og klagesaksbehandling samlet. Dette vil bidra til å sikre en likartet normering når det gjelder tilsyn og klagesaksbehandling.
- Etter en helhetsvurdering mener Statens helsetilsyn at klage- og tilsynsoppgavene bør legges til Helsetilsynet i fylket og ser samtidig at det kan være behov for å vurdere navneendring i forbindelse med utvidelse av arbeidsoppgavene.
- Statens helsetilsyn har merket seg at de betydelige utfordringer som ligger i samhandlingen i grenseflaten mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten skal løses ved lovpålagte avtaler. Statens helsetilsyn ser fordeler med å regulere samarbeidet gjennom avtaler, men vil påpeke at dette vil være en krevende løsning å få til å fungere i praksis i alle kommuner.
- Statens helsetilsyn avventer forslag til nytt finansieringssystem og andre høringer av lov og forskrift som er på trappene før vi kan gjøre oss opp en endelig mening om hvordan det faglige og økonomiske resultatet av lovforslaget vil se ut.